

**Jomfruland
nasjonalpark**

Nasjonalparkstyret

Møtedato: 28.09.2018
Saksnummer: 2018/1629
Saksbehandler: Morten Johannessen
Dato saksframlegg: 12.09.2018

Sak 2018/38: Henvendelse om nytt fugletårn på Øytangen på Jomfruland.

Bakgrunn

Jomfruland fuglestasjon ved stasjonsleder Vidar Kristiansen har 09.06.18 rettet henvendelse til styret om nytt fugletårn/utkikkspunkt/informasjonspunkt på Øytangen på Jomfruland. Fuglestasjonen ønsker at nasjonalparken skal være prosjekteier. Henvendelsen er gjengitt i vedlegg nedenfor. Forvalter var 05.06.18 på befaring til fugletårnet sammen med Kristiansen der nytt tårn var tema.

Vurdering

Det er ikke grunn til å tvile på beskrivelsen av bruken av fugletårnet, tekniske tilstand, tilgjengelighet og utsyn. I forvaltningsplanen er det lagt opp til å etablere et informasjonspunkt ved brygga på Øytangen eller ved fugletårnet hvis det blir fornyet. Et nytt fugletårn vil i tillegg til å dekke fuglestasjonens behov, kunne ha funksjon som informasjonspunkt og stopp-punkt i forbindelse med guiding nede på bakken eller i nedre del av tårnet, samt være et godt utkikkspunkt hvis det bygges høyere enn dagens tårn. Initiativet fra fuglestasjonen er godt og et nytt fugletårn kan få funksjoner som er i nasjonalparkens interesse.

Det som er en utfordring er hvordan tårnet kan finansieres. Fuglestasjonen opplyser at de har tilsagn om 100 000 kr fra Sparebankstiftelsen Dnb som kan gå inn i et spleiselag. Tidligere har Miljødirektoratet gitt betydelige tilskudd til fugletårn, men direktoratet er nok mer tilbakeholden nå med å finansiere hoveddelen av rene fugletårn. Det er vanskelig å si hvor mye et nytt, kombinert tårn vil koste, men med den høyden, og dermed dimensjonen som fuglestasjonen skisserer, er det vanskelig å tenke seg at det lar seg føre opp for mindre enn 500 000 kroner. Planlegging og saksbehandling kommer i tillegg. Det er lite aktuelt å basere byggearbeidene på dugnad, da et såpass høyt bygg må føres opp fagmessig for å være sikkert. Hvis tårnet skal være universelt utformet med adkomst til toppen av tårnet for bevegelseshemmede, vil kostnaden bli vesentlig større. Det vil kreve heis med tilhørende framføring av strøm som også innebærer årlige utgifter til heiskontroll og vedlikehold, samt noe oppgradering av stiene sørfra. Med universell utforming er det vanskelig å se for seg at tårnet lar seg finansiere.

Som en start på prosjektet foreslås det å søke Miljødirektoratet om 150 000 kroner over ordningen tiltak i naturvernområder i 2019 til et forprosjekt som skal levere skisser av bygget basert på funksjonene fugleobservasjoner, informasjonspunkt for nasjonalparken, utkikkspunkt for allmennheten og stopp-punkt i forbindelse med guiding. Et «teknisk rom» inne i tårnet med utstyr for radioovervåking av trekkfugl og databasert informasjon, samt web-kamera kan også være aktuelt. Forprosjektet skal dessuten inneholde

kostnadsberegning, finansieringsplan og avklaring av om det vil bli stilt myndighetskrav om universell utforming.

Hvis Miljødirektoratet gir tilskudd til forprosjektet, bør arbeidet organiseres som et prosjekt med deltakere fra fuglestasjonen, nasjonalparken og Kragerø kommune, samt fra utførende konsulent/arkitekt.

Hvis forprosjektet gjennomføres i første halvår 2019, bør styret ha sak om plassering, detaljprosjektering, byggesaksbehandling og gjennomføring til behandling høsten 2019. Miljødirektoratet kan søkes om midler til gjennomføring i 2020. Forvalter tror imidlertid at det kan bli vanskelig å få en stor del av finansieringen fra direktoratet, og det må arbeides med flere finansieringskilder.

Når det gjelder eierskap til tårnet, heller forvalter til at det bør være Jomfruland fuglestasjon. Fuglestasjonen er bemannet store deler av året. De bruker tårnet mye til fugleobservasjoner og vil være den største brukeren som dermed har best mulighet til å fange opp hvordan tårnet fungerer for de ulike brukergruppene, tekniske forhold med mer. Miljødirektoratet ved Fylkesmannen er grunneier på Øytangen, og forvalter regner med at Fylkesmannen er villig til å inngå avtale med fuglestasjonen om å disponere grunn til tårnet, uten å kreve leie.

Innstilling

Styret sier seg enig i at fugletårnet på Øytangen på Jomfruland bør fornyes. Et nytt tårn bør ha flere funksjoner: Fugleobservasjoner, informasjonspunkt for nasjonalparken, utkikkspunkt for allmennheten og stopp-punkt i forbindelse med guiding, samt muligheter for teknisk rom.

Nasjonalparken søker om 150 000 kr fra Miljødirektoratet til forprosjektering i 2019. Hvis det gis tilskudd, organiseres arbeidet med deltakere fra fuglestasjonen, nasjonalparken og Kragerø kommune, samt fra utførende konsulent/arkitekt. Styret ber om sak når forprosjektet er gjennomført om plassering, detaljprosjektering, byggesaksbehandling, gjennomføring, eierskap, kostnader, finansiering og universell utforming.

Hvem som skal eie tårnet bør vurderes nærmere i forprosjektet, men i utgangspunktet mener styret at det bør være Jomfruland fuglestasjon, da stasjonen vil være den største brukeren og har best mulighet til å fange opp hvordan tårnet fungerer for de ulike brukergruppene, utviklingen i bygningstekniske forhold med mer.

Vedtak

Styret sier seg enig i at fugletårnet på Øytangen på Jomfruland bør fornyes. Et nytt tårn bør ha flere funksjoner: Fugleobservasjoner, informasjonspunkt for nasjonalparken, utkikkspunkt for allmennheten og stopp-punkt i forbindelse med guiding, samt muligheter for teknisk rom.

Nasjonalparken søker om 150 000 kr fra Miljødirektoratet til forprosjektering i 2019. Hvis det gis tilskudd, organiseres arbeidet med deltakere fra fuglestasjonen, nasjonalparken og Kragerø kommune, samt fra utførende konsulent/arkitekt. Styret ber om sak når forprosjektet er gjennomført om plassering, detaljprosjektering, byggesaksbehandling, gjennomføring, eierskap, kostnader, finansiering og universell utforming.

Hvem som skal eie tårnet bør vurderes nærmere i forprosjektet, men i utgangspunktet mener styret at det bør være Jomfruland fuglestasjon, da stasjonen vil være den største brukeren og har best mulighet til å fange opp hvordan tårnet fungerer for de ulike brukergruppene, utviklingen i bygningstekniske forhold med mer.

Vedlegg:

Brev fra Jomfruland fuglestasjon 09.06.18 ved stasjonsleder Vidar Kristiansen til nasjonalparkstyret:

«Jomfruland Fuglestasjon fikk bygget et fugletårn på Øitangen midt på 1980-tallet. Fugletårnet har tjent som base for trekkteilingene og ringmerkingsarbeidet fuglestasjonen utfører. Fugletårnet har i alle år vært åpent for publikum. Flere forhold gjør at fugletårnet nå bør erstattes av et nytt:

Alder/tilstand: Fugletårnet er 34 år gammelt. Det er konstatert råte i bærende konstruksjon. Vi vurderer nå om vi bør stenge tårnet for publikum.

Utforming/tilgjengelighet: Dagens tårn har en svært bratt trapp og er ikke dimensjonert for større grupper. Et nytt tårn må trolig tilrettelegges for bevegelseshemmede (universell utforming). Tårnet bør også være et informasjonspunkt for nasjonalparken.

Plassering: Skogen har vokst betydelig siden tårnet ble oppført. Utsikten er betydelig redusert. Et nytt tårn bør ha 360 graders utsyn. Høyde på nytt tårn bør trolig være mer enn 14 meter.

Eier/Ansvarsforhold: Et utkikkspunkt/infosenter, som vil bli benyttet av allmennheten bør formelt eies av grunneier (Staten/kommunen), ikke en forening. Jomfruland Fuglestasjon har fått tilsagn om kr 100.000 fra Sparebankstiftelsen DnB til del-finansiering av nytt fugletårn. Vi håper pengene kan inngå i et spleiselag mellom Staten/Kragerø kommune/andre givere, med Jomfruland Nasjonalpark som prosjekteier!

Jomfruland Fuglestasjon anmoder om at det opprettes en prosjektgruppe for formålet.»